

Innspill til Oslo MDGs program

Forslag 1 – Naturstrategi for Oslo kommune

Oslomål 14, Natur og friluftsliv i byen, marka og fjorden, linje 877, nytt avsnitt:

Oslo trenger en naturstrategi på linje med klimastrategien

FNs naturpanel erklærte i 2019 naturkrise. Natur- og klimakrisa henger sammen. På naturområdet er konfliktene økende når det gjelder arealbruk og byutvikling i Oslo. Vi trenger derfor en tilsvarende helhetlig, systematisk og kraftfull satsing på natur slik Oslo kommunes klimastrategi har vært og er. Oslo kommune bør få på plass en naturstrategi og et naturregnskap som styringsverktøy i løpende planlegging og byutvikling.

Begrunnelse for forslaget:

FNs naturpanel erklærte i 2019 naturkrise, i tillegg til klimakrise. Det har gitt et stadig økende fokus på betydningen av vern av grøntområder, nærskoger, trær og biologisk mangfold generelt. Det skjer veldig mye bra i Oslo på dette området og det står også mange gode forslag i programutkastet, jf. Oslomål 14. Det vi imidlertid savner er en tilsvarende helhetlig og systematisk satsing på natur på linje med Oslo kommunes klimastrategi. På naturområdet er konfliktene økende på områdene arealbruk og byutvikling. Natur- og klimakrisa henger sammen. Men når det gjelder natur, er overordna politikk og styringsdokumenter fragmentert og vanskelig å få oversikt over. Gjeldende retningslinjer vedtatt i [byrådssak 115/15](#) inneholder mye bra, men trenger en oppdatering og videreutvikling til et styringsverktøy tilsvarende kommunens klimastrategi.

Lokallagene i ytre by ser det som svært viktig for videre byutvikling i våre områder at det etableres et overordna styringsverktøy som sikrer grøntarealer, nærskoger og biologisk mangfold før videre utbygging. Dette er et tema MDG bør fronte og tydeliggjøre i programmet som skal vedtas for neste valgperiode og mens de fortsatt sitter i byråd med mulighet til å fremme en revidert plan for bystyret. Det trengs kunnskapsformidling om hva naturkrise innebærer lokalt, kartlegging av områder som bør vernes og restaureres, oversikt over hvor det finnes konflikter når det gjelder byutvikling, hvilke planer som gjelder og som kan gå på tvers av nye signaler om vern. Både naturregnskap og klimaregnskap må inn i løpende planlegging og synliggjøres.

Forslag 2: Styrking av urbant landbruk som arbeids- og inkluderingstiltak

Oslomål 11, Levende nærmiljø og gode nabolag, linje 413, nytt avsnitt:

Styrking av urbant landbruk som arbeids- og inkluderingstiltak i Groruddalen/ytre by

Dette forslaget ble «unnfanget» med særlig tanke på Groruddalen/ytre by, der vi har et særlig behov for flere grønne, synlige og gjennomførbare vintersaker. Men det kan selvsagt godt programfestes for hele byen dersom det er støtte for det.

For å lage den deltagende, integrerende og sirkulære byen, må frivilligheten styrkes – især for urbane landbruksaktiviteter. Støtteordninger må være med på å sikre langsiktig drift, skape grønne arbeidsplasser og bidra til at både materielle og sosiale ressurser blir bærekraftig forvaltet. For å oppnå dette, foreslår vi en ordning med én kommunalt ansatt «bydelsbonde» i hver bydel. Bydelsbonden skal bistå etablerte dyrkeprosjekter, være med å foreslå/igangsette nye og jobbe fram for bildeprosjekter med ulike teknikker for dyrking. Bydelsbonden skal samarbeide på tvers av

kommunale tjenester som NAV, helsetjeneste, barnehager, skoler, Områdeløftene, ungdomsklubber osv, og med frivillige enkeltpersoner, nabolag, borettslag og andre organisasjoner. Utenom dyrkesesongen vil formidling, kursing, nettverksbygging og planlegging være aktuelle arbeidsoppgaver.

Begrunnelse for forslaget:

Det er igangsatt mange urbane dyrkingsprosjekter både i indre og ytre by, og urbant landbruk er et uttalt satsingsområde for Byrådet og Bymiljøetaten. Men disse prosjektene drives i dag i stor grad på frivillig ildsjelbasis, noe som gjør dem sårbare og hindrer at vi får fullt utbytte av alle de potensielt positive ringvirkningene av bydyrking.

Ved å opprette stillinger som «bydelsbonde» vil vi mer effektivt få tilgang til ubrukte ressurser i lokalsamfunnene, og oppnå flere av de gevinstene vi vet urbant landbruk kan gi (arbeidsplasser og arbeidstrening, bedre ernæring, folkehelse og inkludering, biomangfold, matauk/grønn beredskap, sosiale møteplasser, sirkulære kretsløp, mm)

En reell og langsiktig satsning på urbant landbruk vil være et i hovedsak populært tiltak som kan bygge broer og inspirere til økt miljøengasjement på tvers av aldersgrupper og partipolitikk. Mange andre politikkområder skaper konflikter og splittelse. Vi ønsker at MDG skal være partiet som tydelig fronter politikkområdet urban dyrking.

I bydeler med stor innvandrerbefolkning, høy grad av blokkbebyggelse, lav gjennomsnittsinntekt og folkehelseproblematikk/sosiale utfordringer er dette spesielt viktig og samlende. En bydelsbonde i hver bydel vil være en rimelig investering med potensielt store ringvirkninger.

Forslaget kan plasseres flere steder i programmet. Det ligger nært Osломål 11, Levende nærmiljø og gode nabolag, men berører også 2, 3, 6, 7, 8, 9 og 14, i alt 8 av 17 målområder i programmet.

Forslag 3: Portal til Østmarka nordfra - sosial møteplass for friluftsliv, dyrking og historiefremføring

Osломål 14: Natur og friluftsliv i byen, marka og fjorden, linje 961, nytt avsnitt:

«Enga» - husmannsplass som portal til Østmarka nordfra, sosial møteplass for friluftsliv og dyrking

Rehabilitering av husmannsplassen «Enga» i Mariholtveien i Østmarka er tatt inn i Behovsplan for idrett og friluftsliv 2019-2028 med enstemmig støtte fra Alna BU. Husmannsplassen er verneverdig og jorda dyrkes av et andelslag. Det er anslått en kostnad på rundt 4 mill kr til istandsetting av huset. Bymiljøetaten bistår i dag med maskinelt utstyr til pløying etc og har inngått leieavtale med en stiftelse som leder og drifter dyrkingsaktivitetene. Stedet framstår som en viktig inkluderende møteplass som sprer kunnskap og forståelse for dyrking og biologisk mangfold i tillegg til lokal kulturhistorie og vil på sikt kunne fungere som en portal inn i Østmarka nordfra, med en rekke positive ringvirkninger.

Begrunnelse for forslaget:

«Enga» er et spennende og mangesidig lokalt prosjekt i Alna bydel. Det finnes få bevarte

husmannsplasser i Oslos østre bydeler. Huset står og forfaller og det haster å få det satt i stand slik at rehabilitering ikke blir enda dyrere. Riving er iflg byantikvaren ikke et alternativ.

Ellingsrud er en delbydel i Alna som aldri har fått områdeløft. Restaurering av Enga vil gi stedet et verdifullt kulturminne og en sosialt inkluderende møteplass med mange positive ringvirkninger for delbydelen, bydel Alna og alle brukere av Østmarka.

På eiendommen har en gruppe frivillige startet andelslandbruk med deltakelse fra flere kanter av Oslo. Prosjektet har en betydning som levende historie- og identitetsformidler og møteplass for dyrkingsinteresserte. Andelslaget har nært samarbeid med skolene i området som har egne dyrkeområder. Det arrangeres åpne dager med kulturminnevandring, matserving og aktiviteter. Stedet kan bli en viktig «portal» inn i Østmarka nordfra og et flott utgangspunkt for turer i Marka.

Prosjektet har bred støtte og et mangfold av interessenter, bl.a. fra byantikvaren, Fortidsminneforeningen, Østmarkas Venner, Lørenskog Elveforum, Groruddalen historielag og Naturvernforbundet i Groruddalen, i tillegg til lokal velforening, bydel Alna og Bymiljøetaten. Flere politiske partier har erklært sin støtte.

Prosjektet er tatt inn i behovsplan for idrett og friluftsliv 2019-2028. Husmannsplassen Enga, eller Nuggerudengen som var det opprinnelige navnet, ligger i Østmarka. Initiativ og ledelse kommer fra en privat stiftelse, Foreningen til minne om Kristian og Øyvind v/Anne Grete Orlien, en lokal ildsjel på Ellingsrud med en spesiell historie og tilknytning til stedet.

Dette er en sak MDG har mulighet til å gjøre noe med mens de er i posisjon i byråd.

En video presenterer starten på prosjektet [Andelslandbruk på Enga, Ellingsrud, Oslo - YouTube](#)

Omtale i Akers avis Groruddalen:

[Årets nærmiljøkonferanse på Ellingsrud: ENGA - fra husmannsplass til møteplass \(groruddalen.no\)](#)

[Groruddalsdebatt: Slik kan vi redde husmannsplassen \(groruddalen.no\)](#)